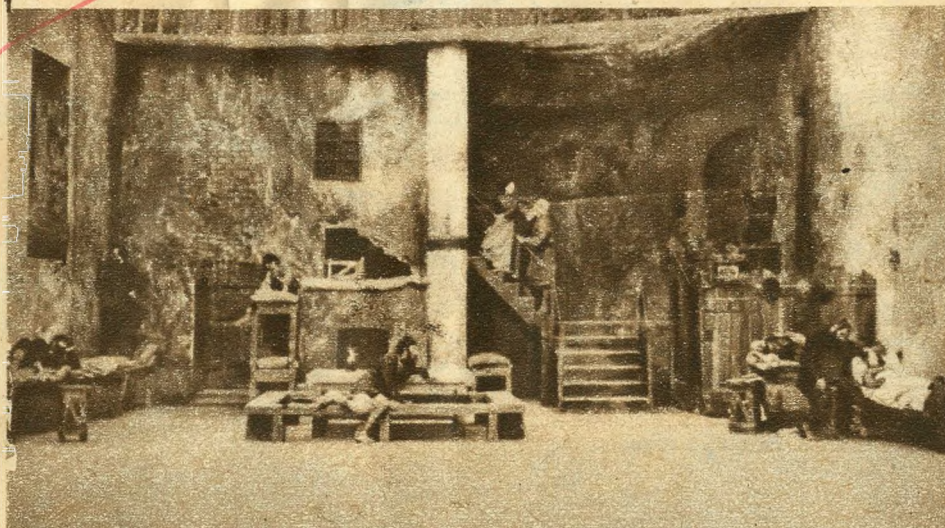

Budapestre vonatkozó ujságcikkek				Osztályozás
Szerző: <i>Pánczél Lajos</i>				492.
Cím: <i>Amikor Gorkij először szólalt meg magyar színpadon</i>				Budai Színház
Forrás: <i>Új Világ</i>				Idő: " 1903 "
				Személy:
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)	Helyszám:

Az Éjjeli menedékhely első előadása Budapesten a budai Nyári Színházban, 1903 július hó. (Fénykép az egykori Színházi Életről.)

Gorkij Éjjeli menedékhelye felújításának rendkívüli sikere alkalmából érdemes megemlékezni róla, hogy a magyar színpadon először Krecsányi Ignác hozta színre, mégpedig négy évvel korábban a Thália előadásánál: 1903. július 4-én.

Hogyan került magyar színpadra Gorkij műve?

1903 májusában Budapesten vendégszerepelt Reinhardt társulata, s egyik műsordarabja Gorkij drámája volt. Az előadást végignézte Krecsányi Ignác is, a Horváth kerti Budai Színkör — hivatalos nevén Fővárosi Nyári Színház — jószemű, nagyműveltségű igazgatója, s még aznap elhatározta, hogy a drámát színre hozza. Megbízta Kálnoki Izidort, a „Vulpes” néven író népszerű újságíró, hogy fordítsa le számára Gorkij művét. Kálnoki németből ültette át a darabot, gyors munkát végzett, s a dráma — Krecsányi Ignác rendezésében — a Reinhardt-előadás után két hónapra, július 4-én bemutatásra kerülhetett. Kosztijlovot, a szállásadót Follinus Aurél, a feleségét Fáy Flóra, Natasát Borostyán Sári, Pepelt Ternyei Lajos, a lakatost Körmendy János, Annát Bera Paula, Bubnov sapkakészítőt Csikós Artur, a kofaasszonyt Krecsányiné, Szatyint Palágyi Lajos, Násztját Hadrik Anna, Lukát, a zarándokot Bartos Gyula, a bárót

Réthey Lajos, a színészt Szirmai Imre, Ujaskát Ujvári Károly, a rendőrt Kiss Mihály, a tatárt Kovács Mihály játszotta.

Az Éjjeli menedékhely budai bemutatóját páratlan siker kísérte. Nemcsak művészi jelentősége volt nagy, hanem a politikai visszhangja is. Még a parlamentben is szóba került, ahol Rátkay László képviselő — egyébként számos sikeres népszínmű szerzője — felszólalásában, utalva a magyar nép nyomorára, a magyarországi „éjjeli menedékhelyekre” azt tanácsolta Széll Kálmán miniszterelnöknek: sürgősen menjen át Budára és nézze meg az előadást. Hangsúlyozta, hogy nemcsak egy nagyszerű együttes kitűnő előadását láthatja, de ebből a színházi estéből értékes tanulságot is levonhat, nevezetesen azt, hogy az embernek nem alamizsnát kell adni, hanem — az embert meg kell becsülni.

A darabot, amelynek műfajmeghatározása az első színlapon így szerepelt: „jelenetek az élet mélységéből” — egy hónap alatt huszonhatszor játszották, s mindig zsúfolt házak előtt olyan időben, amikor csak zenés művek számíthattak tartós sikerre. Az érdeklődés olyan nagy volt, hogy a Budai Színkörből átvitték a Népszínházba, ott játszották tovább.

Pánczél Lajos